

KS. WALDEMAR W. ŻUREK SDB* – LUBLIN

PARAFIA WNIEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W KOŁKACH W DIECEZJI ŁUCKIEJ W ŚWIETLE INWENTARZA Z 11 VI 1937 ROKU¹

Streszczenie

Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kołkach na Wołyniu pochodził z drugiej połowy XVII wieku. Był on fundacją Samuela Kazimierza Leszczyńskiego, urzędnika dworskiego. Uległ on pożarowi w czasie działań pierwszej wojny światowej. Odbudowany został w latach 1929-1930 przez proboszcza kołkowskiego ks. Edwarda Zajączkowskiego i konsekrowany w lipcu 1930 roku przez sufragana łuckiego biskupa Stefana Walczykewicza. Decyzją ordynariusza łuckiego biskupa Adolfa Szelażka w 1937 roku nastąpiła zmiana proboszcza w parafii Kołki. Stąd dotychczasowy proboszcz ks. Antoni Skrzypkowski sporządził 24 maja 1937 roku protokół zdawczo-odbiorczy parafii Kołki oraz dwa oddzielne protokoły: pierwszy dotyczył obliczenia ilości blachy cynkowej użytej do pokrycia dachu kościelnego przy budowie nowego kościoła i drugi zawierający dokładne zestawienia finansowe, które wyjaśniły szczegółowo zgłaszane pretensje wykonawców prac budowlanych wobec inwestora, jakim był ówczesny proboszcz – ks. Edward Zajączkowski. Do powyższych zostały dołączone dwa sporządzone inwentarze: kościoła parafialnego i domu plebańskiego, przekazane dnia 11 czerwca 1937 roku swemu następcy - ks. Konradowi Moszkowskiemu. Sprawował swoje obowiązki pastoralne w Kołkach jako ostatni proboszcz tej parafii.

Słowa kluczowe: parafia; Kołki, diecezja łucka, inwentarz; Wołyń; II Rzeczpospolita

Miejscowość Kołki na Wołyniu położona jest nad rzeką Styr. Pierwotny drewniany kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP zbudowany został w 1664

* Ks. Waldemar W. Żurek SDB – dr hab. historii Kościoła; profesor KUL w Ośrodku Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych; e-mail: waldemar.zurek@kul.pl
<https://orcid.org/0000-0002-5602-5077>

¹ Oryginał dokumentu: *Wykaz inwentarza kościelnego kołkowskiego rz.-k. kościoła za rok 1937*, przechowywany jest w Archiwum Ośrodka ABMK KUL, skan 5473, P13-5.

roku przez Samuela Kazimierza Leszczyńskiego, oboźnego koronnego. Na skutek działań w czasie pierwszej wojny światowej, w 1916 roku kościół spłonął od ognia pocisków. W 1921 roku wybudowana została z bali sosnowych tymczasowa, niewielka świątynia. Nieco później ówczesny proboszcz ks. Edward Zajączkowski² ze środków uzyskanych ze sprzedaży gruntów parafialnych i z pomocą ofiarnych parafian, wystawił w latach 1929-1930 nowy kościół drewniany, który dnia 16 lipca 1930 roku konsekrował sufragan łucki biskup Stefan Walczykiewicz³. W roku poprzedzającym wybuch drugiej wojny światowej parafia liczyła 3216 wiernych zamieszkałych w 45 miejscowościach. Ostatnim proboszczem w historii parafii kołkowskiej był ks. Konrad Moszkowski⁴, dziekan. W czasie drugiej wojny światowej Kołki stały się ważnym ośrodkiem UPA na Wołyniu – tzw. republiką

² Ks. Zajączkowski Edward (1881-1935) - kapłan diecezji łucko-żytomierskiej. Święcenia kapłańskie przyjął w 1907 roku. Jako neoprezbiter podjął pracę wikariusza w parafii Kołki. Stamtąd przeszedł w 1909 rok na probostwo do Ładyżowa. Kolejną placówką było w 1912 roku Rozważów. Jednocześnie zarządzał również parafią Iwanków. Z Rozważowa przeszedł w 1916 roku na równorzędne stanowisko do Miropola.

³ Ks. Walczykiewicz Stefan (1886-1940) – kapłan diecezji płockiej, doktor, biskup pomocniczy diecezji łuckiej. Urodził się w Gostyninie w wielodzietnej rodzinie. Po szkole powszechnej wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku. Studia teologiczne kontynuował na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie, gdzie uzyskał doktorat z teologii i prawa kanonicznego. Święcenia kapłańskie przyjął w 1912 roku. Po powrocie do kraju był wykładowcą w płockim seminarium duchownym, którego został prorektorem. Był aktywny na polu społecznym, m.in. uczestnicząc w pracach Rady Rodzicielskiej przy szkolnictwie powszechnym w Płocku. Organizował zjazdy katolickie w Mławie i Płocku. Dnia 20 lipca 1928 roku został mianowany przez papieża Piusa XI biskupem pomocniczym diecezji łuckiej. Jako biskup pełnił funkcję wikariusza generalnego diecezji, profesora seminarium duchownego oraz asystenta kościelnego Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej. W sierpniu 1936 roku został sekretarzem Komisji Episkopatu na synodzie plenarnym w Częstochowie. Po agresji sowieckiej na Polskę 17 września 1939 roku został aresztowany. Po licznych przesłuchaniach, które mocno nadszarpięły jego zdrowie, zmarł w Łucku. W uroczystym pogrzebie, który przybrał charakter manifestacji całego miasta, oprócz parafian brali udział przedstawiciele Gminy Żydowskiej. Został pochowany na miejscowym cmentarzu, a mieszkańcy Łucka ufundowali biskupowi pomnik. M. Dębowska, *Walczykiewicz Stefan*, w: *Encyklopedia Katolicka* (dalej: EK), t. 20, Lublin 2014, kol. 154.

⁴ Ks. Moszkowski Konrad (1881-1964) – kapłan diecezji łucko-żytomierskiej. Ukończył seminarium duchowne w Żytomierzu. Święcenia kapłańskie przyjął w 1904 roku. Był wikariuszem w parafii Puliny (1905), administratorem parafii Skurcze (1906-1907), Michałpol (1910-1914), Topory (1920). Będąc administratorem w Toporach sprawował funkcję wicedziekana dekanatu Skwira, w guberni wołyńskiej. Aresztowany i więziony w latach 1919-1920. Po uwolnieniu, objął w 1923 roku parafię Radziwiłłów w dekanacie Krzemieniec. W utworzonej diecezji łuckiej pracował jako proboszcz w Warkowiczach (1927) i dziekan w Dubnie, proboszcz w Przewałach i równocześnie administrator w Stawkach w dekanacie Luboml (1930-1932), mansjonarz w kolegiacie ołyckiej (1933), proboszcz w Sielcu i wicediekan włodzimierski (1934-1937). Na początku czerwca 1937 roku został proboszczem w Kołkach i dziekanem. W 1945 roku opuścił diecezję łucką. Od 1947 roku zamieszkał wraz z bp. Adolfem Szelażkiem w Zamku Bierzgłowskim. Krótko był proboszczem parafii św. Jakuba w Toruniu. Zmarł w Zamku Bierzgłowskim, pochowany w Toruniu. R. Dzwonkowski SAC, *Łosy duchowieństwa katolickiego w ZSSR 1917-1939. Martyrologium*, Lublin 1998, s. 359-360.

kołkowską, która była chlubą ukraińskich nacjonalistów. Po wojnie budowla kościoła służyła do celów niekościelnych – jako spichlerz zbożowy i pomieszczenia gospodarcze dla owiec, z każdym rokiem popadając w ruinę. Parafia kołkowska zawsze należała do diecezji łuckiej.

PROTOKÓŁ ZDAWCZO-ODBIORCZY Parafii Kolki, powiatu Łuckiego

Działo się w dniu 24 maja 1937 r., w m. Kołkach zgodnie z wymaganiami Synodu Łuckiego⁵ przybył do Kołek _____ i w obecności ks. Antoniego Skrzypkowskiego⁶, ustępującego proboszcza rzeczony parafii oraz księdza kanonika Konrada Moszkowskiego nowo mianowanego proboszcza i dziekana dekanatu kołkowskiego, przyjąwszy za ostatni inwentarz kościoła i beneficjum kołkowskiego z roku 1935, przystąpił do sprawdzenia przez ustępującego proboszcza, inwentarza dóbr kościelnych w/g wymienionych niżej rozdziałów.

Rozdział I

Budowa i stan kościoła. Kościół drewniany, w stylu zakopiańskim, długości 33m., szeroki 12m., wysokość 13 metrów, okien w nawie kościelnej 10, na prezbiterium 1 okno, w kaplicach 2 okna, na chórze 2 okna, w zakrystiach 2 okna, drzwi 3, filarów 6, chór wbudowany w ściany.

Kościół zbudowany był w roku 1930 przez ks. Edwarda Zajączkowskiego kosztem sprzedanej ziemi kościelnej i ofiar parafialnych.

Poświęcony był przez Jego Ekscelencję Ks. Biskupa Walczykiewicza dnia 16 lipca 1930 r. T[itulae] E[cclesiae] Assumptio B. M. W. Pokryty kościół blachą ocynkowaną, wieża jedna.

Dzwonnica. Na dziedzińcu kościelnym, odległym od kościoła o 20 m. zbudowana z 4 słupów z daszkiem. Na dzwonnicy znajdują się trzy (3) dzwony: jednego

⁵ Pierwszy po 200 latach synod diecezji łuckiej odbył się w 1927 roku. Na nim ustalone zostało prawo partykularne i program pracy duszpasterskiej dla Wołynia.

⁶ Ks. Skrzypkowski Antoni (1898-1970) – kapłan diecezji łucko-żytomierskiej. Urodził się w Barbarówce. Studiował w seminarium duchownym diecezji łucko-żytomierskiej. Świecenia kapłańskie przyjął w 1923 roku. Do grudnia 1934 roku był proboszczem parafii Szumbar, w dek. Krzemieniec, a następnie proboszczem parafii Zofiówka, w dekanacie Łuck. W czerwcu 1937 roku został przeniesiony do Parafii Świętej Trójcy w Sielcu, dek. Włodzimierz Wołyński. Po zajęciu przez Sowieców Wołynia opuścił diecezję i zatrzymał się w Lublinie. Na początku listopada 1939 roku został aresztowany przez Niemców podczas łapanki ulicznej. Więziony do 19 marca 1940 roku na Zamku Lubelskim. Po zwolnieniu pracował w parafii Huta Krzeszowska. Ponownie został uwięziony w 1942 roku i osadzony w obozie Bydźń pod Kraśnikiem. Zwolniony po kilku miesiącach, z obowiązkiem cotygodniowego meldowania się na policji. Następnie pracował w parafii Lipiny, którą opuścił w 1945 roku. Po wojnie pracował w diecezji wrocławskiej, w parafii Burzenin i Ostrowite, gdzie zmarł. *Ks. Antoni Skrzypkowski*, w: M. Dębowska, L. Popek, *Duchowieństwo diecezji łuckiej. Ofiary wojny i represji okupantów 1939-1945*, Lublin 2010, s. 136.

waga 5 pud⁷, drugiego 4 pudy i trzeciego 3 pudy. Dzwony te są darem ks. [Władysława] Lachowicza⁸.

Obszar cmentarza kościelnego około 1 ha., otoczony młodymi drzewkami, ścieżki gracowane. Na cmentarzu grobowiec ks. Edwarda Zajączkowskiego ze sztucznego marmuru. Otoczony cmentarz ogrodzeniem drewnianym, stan ogrodzenia jest jeszcze dość dobry.

Cmentarz grzebalny. Domu grzebalnego nie posiada, ogrodzenie cmentarza wymaga reparacji, ponieważ chłopcy ze wsi Starosiela podczas zimy wykradają dyle z ogrodzenia. Na cmentarzu znajduje się kapliczka zupełnie zniszczona, której remont nie opłaci się.

Rozdział II

Ołtarz Wielki, pobudowany z drzewa, wyobraża golgotę. Figury odlane są z cementu naturalnej wielkości, całość pomalowana na biało i zastosowana do stylu kościoła. Mensa drewniana, portatył⁹ w dobrym stanie.

Ołtarze boczne. Jeden z wizerunkiem N.P.N.N.P., drugi prowizoryczny św. Teresy.

Chrzcielnica. Specjalnej chrzcielnicy nie ma, tylko w bocznej kaplicy ustawiony jest ołtarz z szafką, w której przechowuje się woda chrzcielna i olea św.

Kazalnica umieszczona w nawie kościelnej, zrobiona z drzewa, wartości artystycznej nie przedstawia.

Konfesjonałów jest 2 z drzewa, bezstylowe i bezwartościowe.

Ławki drewniane malowane, których jest 8, w stanie dobrym.

Balustrada z drzewa, bezwartościowa.

Chór kościelny wbudowany w ściany.

Malowideł nadzwyczajnych nie ma, jest tylko parę obrazów, malowanych przez ks. [Edwarda] Zajączkowskiego.

Rozdział III

Inwentarz kościelny według osobnego załącznika (na końcu Rozdziału VI).

⁷ Pud – dawna rosyjska (od 1835 roku) jednostka masy = 40 funtom (16,38 kg), w Królestwie Polskim używana od 1849 roku. Wyszła z użycia w 1918 roku, na wsi 1945 roku.

⁸ Ks. Lachowicz Władysław – kapłan diecezji łucko-żytomierskiej. W latach 1883-1888 był proboszczem w Kołkach, a następnie proboszczem (zarządcą) w Równym. Tam był także prefektem gimnazjum (1889), jednocześnie proboszczem w Szpanowie (1890-1899), skąd przeszedł na probostwo do Zwiahła (1900-1910). Następnie został prefektem gimnazjum w Łucku. W 1918 roku objął probostwo katedry kamienieckiej.

⁹ Portatył – przenośny, niewielki ołtarz do sprawowania Eucharystii poza świątynią. Winien on zawierać relikwie co najmniej dwóch męczenników (od 1892 roku). Sprawowanie Eucharystii bez portatyłu poza kościołem było zabronione. Odnowa liturgii po Soborze Watykańskim II wniosła obowiązek stosowania portatyłu. K. Cichoń, *Portatył*, EK, t. 16, Lublin 2012, kol. 7-8.

Rozdział IV.

Plebania pobudowana z drzewa, na fundamencie z cegły, składa się z 5 pokoi, 1 kuchni i 1 spiżarni. Podłoga z desek, sufit podszałowany¹⁰ deskami, okien znajduje się 13, drzwi 10; dach pokryty gontami¹¹, wymaga reparacji; piwnic brak.

Domu dla wikariusza nie ma i nie potrzebny. Dla organisty pobudowana jest organistówka.

Zabudowania gospodarskie bardzo zniszczone

Otoczona jest plebania parkanem drewnianym.

Inwentarza żywego nie posiada, natomiast rzeczy.

Spis inwentarza plebańskiego według osobnego załącznika.

SPIS

Inwentarza plebańskiego parafii kołkowskiej

Lp	Nazwa przedmiotu	Ilość	Uwagi
1.	Stół duży długi z hebanowych desek sosnowych zrobiony przez proboszcza ks. Franciszka Milewskiego	1	nie ma
2.	Taboret duży stary zwykły	1	
3.	Stół duży stary sosnowy, długi odnaleziony na koloniach, jako własność probostwa	1	
4.	Dwie stare zwykłe ławki w kuchni	2	jedna, drugiej nie ma
5.	Nowych podwójnych okien zaszkłonych wewnętrznych dla plebanii zrobione przez ks. Franciszka Milewskiego	10	
6.	Ławska stara w spiżarni	1	nie ma
7.	Stół duży rozsuwany, na niskich 4-ch wygiętych nogach, politurowany zrobiony pod mahoń, bardzo ładny, zostawiony na użytek ks. proboszcza przez byłego dzierżawcę Modzelewskiego	1	
8.	Biurko stare zniszczone, było bez szuflad, obecnie z szufladami	1	nie ma
9.	Szafa prosta malowana do przechowywania biblioteki parafialnej	1	
10.	Obrazów średniej wielkości M.B. Częstochowskiej na tekturze, M.B. Ostrobramskiej, M.B. Serca i Serca Pana Jezusa	5	

Sprawdzono w dni 11 VI 1937 roku.

Inwentarz kościelny zdałem księdzu kanonikowi Konradowi Moszkowskiemu dnia 11 VI 1937 r.

Ksiądz Antoni Skrzypkowski

Przyjął ks. K[onrad] Moszkowski

¹⁰ Szalowanie to warstwa desek będąca pokryciem ściany budynku, pomieszczenia, wykopu jako umacnienie i uszczelnienie konstrukcji.

¹¹ Gont – drewniana deseczka (świerkowa, sosnowa, osikowa lub dębowa) o profilu poprzecznym w kształcie klina. Służy do krycia dachów. Stosowana do dzisiaj, głównie na Podkarpaciu.

Ogródu owocowego nie ma, znajduje się tylko parę starych drzew owocowych. Ogród warzywny znajduje się.

Ziemi kościelnej ornej 6 ha obok szkoły, a ziemi łąkowej 5 dzies[ięcín]¹², pod wsią Kopyle, las sprzedany na budowę domu katolickiego. Ziemia licha, zupełnie nie wyrobiona, potrzebuje bardzo dużo wkładów.

**Wykaz inwentarza kościelnego kółkowskiego kościoła z 1937 roku.
Parafia w Kółkach Inwentarz kościoła, protokół zdawczo-odbiorczy 1937**

Lp.	Nazwa przedmiotu	ilość	uwagi
	Przedmioty metalowe		
1	Monstrancja pozłacana	1	
2	Relikwiarz św. Józefa	1	
3	Relikwiarz małutki (Drzewo Krzyża)	1	
4	Kielichów pozłacanych starych	2	
5	Kielich srebrny, nowy	1	dar ks. [Władysława] Lachowicza
6	Puszek pozłacanych	2	
7	Pateny pozłacanych	4	
8	Krzyżyków do chrztu i wywołu	2	
9	Krucyfiks żelazny, biało malowany	1	
10	Kociołek do wody święconej	1	
11	Turybularz ^a z łódką i łyżeczką (metal)	1	
12	Lawaterz metalowy	1	
13	Miska pod lawaterz emal[iowana]	1	

^a Trybularz lub kadzielnica – służy do okadzania w czasie obrzędów liturgicznych. Stanowi go metalowa szkatuła umocowana na łańcuszkach i zamykana przykrywką, w którym umieszcza się metalowy kociołek wypełniony rozżarzonymi bryłkami węgla drzewnego, na które sypie się kadzidło, które pod wpływem temperatury wydziela aromatyczną woń i dym. W liturgiach chrześcijańskich trybularz używany jest do okadzeń Najświętszego Sakramentu, celebransa, wiernych, ołtarza, darów ofiarnych, krzyża, ewangeliarza, paschału, obrazów Chrystusa, relikwii świętych i ich obrazów wystawionych do publicznej czci. Dym w liturgii symbolizuje obecność Boga, a także wznoszące się ludzkie modlitwy do Boga. B. Nadolski, *Kadzielnica, trybularz*, EK, t. 8, Lublin 2000, kol. 319

¹² Dziesięcina – w XIX wieku i na początku XX wieku była urzędową miarą powierzchni gruntów na terenach zaboru rosyjskiego. Stosowane były dwie jednostki o tej nazwie: dziesięcina tzw. skarbowa = 10925,2 m² = 1,09252 ha i dziesięcina tzw. większa (nazywana „dużą”) = 14567 m² = 1,4567 ha. Obie były stosowane równolegle, co generowało trudności w przeliczaniu wielkości gruntów na dzisiejsze jednostki miary powierzchni.

14	Naczynka do chrztu św. (olej)	2	
15	Kubek srebrny na wodę chrzestną	1	
16	Naczynko na olej <i>infimorum</i> do chorych	1	
17	Vasculum ^b do chorych	2	
18	Lichtarzyków mosiężnych	2	
19	Kandelabry ^c (potrójne) metal[owe]	2	
20	Kropielnic z blachy cynkowej	2	
21	Kropielnica w zakrystii emal[iowana]	1	
22	Tacka do ampułek metal[owa]	1	
23	Tacka do kwesty, blaszana	1	
24	Tacka do komunii św., metal[owa]	1	
25	Naczynko srebrne do umyw[ania] palców [Naczynko srebrne] piscynka ^d na ołtarzu	1	
26	Dzwonki akordowe (czwórka)	2	
27	Dzwonki żelazne pojedyncze	3	
28	Kropidło z rączką metal[ową]	1	
29	Dzwonek przy zakrystii	1	
30	Żelazko do pieczenia opłatków, stare	1	
31	Żelazko do wycis[kania] komun[ikantów] [Żelazko do wyciskania] hostii	2 1	
32	Pudełko miedz[iane] na hostie	1	
33	Naczynko na wodę chrzcielną, emal[iowane]	1	
34	Zabezpiecz[enie] do turybul[arza] blaszane	1	
35	Kaptur do gaszenia świec	1	
36	Dzwony na dzwonnicy 4 p 2p i 1 p	3	

^b Vasculum albo waskulum albo wasculum (łac. małe naczynko) – naczynie liturgiczne z wodą, zazwyczaj stojące przy tabernakulum. Służy do obmywania (ablucji) palców przez szafarza po udzieleniu Komunii Świętej, bądź umieszczenia w nim drobnych cząstek Najświętszego Sakramentu.

^c Kandelabr – duży, stojący, kilkuramienny świecznik. Znane były już w starożytności. Pod koniec XVII wieku popularne były kandelabry dwuramienne, w XVIII trójramienne, a w XIX wykonywano też kilkunastoramienne. Kandelabry wykonywane były głównie z metali. Zbudowany był z podstawy, trzonu i najczęściej zdejmowanej nastawy z ramionami.

^d Piscina, piscyna – kamienna misa wypełniona wodą, służąca do mycia przez kapłana naczyń liturgicznych, umieszczona zazwyczaj ozdobnej niszy obok ołtarza.

37.	Sygnaturka na wieży 1p	1	
	Mały dzwoneczek ofiara pani Olchowskiej	1	
38.	Zamków do zam[ykania] drzwi dużych	2	
	[Zamków do zamykania drzwi] małych	2	

	Przedmioty z drzewa		
1	Lichtarzów dużych na ołtarzach	10	
2	[Lichtarzów] małych	10	
3	Krzyżów procesyjnych	2	
4	Krucyfików ołtarzowych	2	
5	Krzyż nad amboną i w kruście	2	
6	Chorągwie krzyżowe	3	
7	Chorągwie sztandar[owe] czerw[one]	2	
	[Chorągwi sztandarowych] czarnych	2	
8	Flaga państwowa i papieska	2	
9	Konfesjonałów	9	
10	Ławek podwójnych	7	
11	[Ławek] pojedynczych	3	
12	Ołtarzyków do noszenia	2	
13	Komódki po trzy szuflady	3	
14	Stołów (prowizorycznych ołtarzy)	1	
15	Stolik na prezbiterium	1	
16	Fotel i klęcznik na prezbit[erium]	1	
17	Klęcznik w zakrystii	2	
18	Pulpitów na ołtarze dwa	1	
19	[Pulpit] na nóżce	1	
20	Umbraculum ^e stare zniszczone	1	
21	Kanonów ^f na dwa ołtarze	2	

^e Umbraculum – parawanik z motywami eucharystycznymi, zazwyczaj haftowanymi. Zasłaniał monstrancję z wystawionym Najświętszym Sakramentem, podczas uroczystych obrzędów liturgicznych, kazania. Po reformie liturgicznej Soboru Watykańskiego II umbraculum zostało usunięte z liturgii kościelnej.

^f Kanony – trzy tablice oprawne leżące na ołtarzu. Największa na środku i dwie po bokach. Środkowa tablica zawierała kanon Mszy Świętej, wówczas tylko jeden, odmawiany przez celebransa.

22	Foteli plecionych	1	
23	Świecznik na środku kościoła	1	
24	Lamparz na lampy na prezbiterium]	2	
25	Krzesel składanych jedno i drugie własnej roboty, razem	2	
26	Baldachim ^g z mater[iału] czerw[onego]	2	
27	Ołtarz duży i boczny jeden prowizoryczny św. Teresy	1	
28	Ołtarz grób Pański z przyborami i obrazem	1	
29	Dwa anioły do grobu [Pańskiego]	2	
30	Szafka z krzyżem do grobu	1	
31	Dekoracja na płótnie do grobu [Pańskiego]	1	
32	Lichtarz duży z paschałem	1	
33	Szopka Bożego Narodzenia	2	
34	Trójkąt na Wielką Sobotę	1	
35	Grzechotek ^h na Wielki Tydzień	2	
36	Katafalk ⁱ z dwoma stopn[iami] i trumną	1	
37	Dawna figurka rezurekcyjna	1	
38	Fisharmonia	1	
39	Półek przy ścianie w kościele 2 i w zakrystii 3 razem	5	

Tablica po prawej stronie ołtarza z psalmem 50 (Lavabo Domine ...), gdzie kapłan obmywał ręce odmawiając psalm. A tablica z lewej strony z Ewangelią wg św. Jana (tzw. ostatnia) odmawiana była przez celebrans po końcowym błogosławieństwie.

^g Baldachim – w kościele katolickim osłona nad głównym ołtarzem, stallami, amboną lub fotelem dostojników kościelnych; przenośna lub stała, w formie kopuły, nadwieszona lub podparta kolumnami. Od strony wewnętrznej czasami ozdobiona była malowanym gwiaździstym niebem. Najczęściej baldachim jest używany w procesjach teoforycznych nad Przenajświętszym Sakramentem. F. Mąkinia, M. Pisarzak, *Baldachim*, EK, t. 1, Lublin 1985, kol. 1275-1276.

^h Grzechotki – drewniane „dzwonki”, używane zamiast dzwonek metolowych w liturgii Wielkiego Tygodnia: po Gloria w czasie Mszy Świętej Wielkiego Czwartku do Gloria w czasie Mszy Świętej w Wielką Sobotę.

ⁱ Katafalk – podwyższenie w kościele lub kaplicy pogrzebowej, na którym stawia się trumnę w czasie Mszy Świętej pogrzebowej lub liturgii obrzędu ostatniego pożegnania zmarłego. Rodzaje katafalków były zróżnicowane: mniejsze – stołeczek lub stopnie pod trumnę i większe (okazalsze) – składające się z trzech lub więcej stopni. Reforma liturgiczna Soboru Watykańskiego II zredukowała przepisy dotyczące stosowania katafalku. Obecnie stawia się katafalk na środku kościoła, by trumna nie zasłaniała ołtarza. Na trumnie osoby świeckiej można położyć Pismo Święte, na trumnie kapłana lub diakona stulę lub inne znaki godności kapłańskiej. T. Syczewski, *Katafalk*, EK, t. 8, Lublin 2000, kol. 976.

40	Tacka okrągła	1	
41	Zegar ścienny okrągły (zepsuty)	1	
42	Skarbonek przy ścianie	2	
43	Obrazów na ścianie różnych	20	

Przedmioty gipsowe			
1	Stacje Drogi Krzyżowej	14	dar ks. [Władysława] Lachowicza
2	Figurka Matki Boskiej Niepok[alanej]	1	
	[Figurka] Serca Matki Boskiej	1	
3	[Figurka] Pana Jezusa	1	
4	Rezurekcja [Figura Pana Jezusa Zmartwychwstałego]	1	
5	Żłobek Pana Jezusa	1	
6	Obrazków okrągłych na prezbiterium	4	
7	Krzyże jeden w zakrystii, a drugi w prezbiterium	2	
8	Portret papieża w zakrystii	1	
9	[Portret] na w[ielkim] ołtarzu Pana Jezusa na krzyżu matka Boska i św. Jan, razem	3	

Przedmioty szklane			
1	Lichtarzów małych sakram[entek]	2	
2	Ampułki na wino i wodę, par	2	

Aparaty kościelne			
1	Ornatów białych świątecznych	3	
	[Ornatów białych] codziennych	1	
2	[Ornatów] czerwonych świątecznych	2	
	[Ornatów] codziennych	3	
3	[Ornatów] fioletowych świątecznych	1	
	[Ornat] stary	1	
4	[Ornat] zielony niedzielny	1	
	[Ornat] stary	1	
5	[Ornat] czarny świąteczny	1	

	[Ornat] codzienny	1	
6	Dalmatyk biało-zielonych	2	
7	Kap białych świątecznych	2	
	[Kapa] zniszczona	1	
8	[Kapa] czerwona świąteczna	1	
9	[Kapy] fioletowej nie ma	-	
10	[Kapa] zielona stara	1	
11	[Kapa] czarna	1	
12	Stuły fioletowe	4	
13	[Stuł] białych	4	
14	[Stuła] czerwona	1	
15	[Stuła] zielona	1	
16	[Stuła] czarna	1	
17.	Kaptur fioletowy do kapy	1	
18.	Burs ¹ do chorych (stare)	2	
	[Bursa] nowa	1	
19.	Sukienek na puszeki	4	
20.	Zasłony fioletowe na krzyże	7	
21.	Zasłona na ambony, czerw[ona]	2	
22.	Nakrycie na tabernakulum jasne i fio[etowe]	2	
23.	Bursy na ołtarz wielki, biała i fio[etowa]	2	
24.	Przewiązki z krzyżami na rękawy, [pani] Swojczow-na	4	
25.	Welony „tuwalnie”	4	
26.	Tron biskupi czerwony	1	
27.	Pasów do alb	3	
28.	Biret stary ks. [Edwarda] Zajączkowskiego	1	
29.	Sukienek czerwonych z pelerynkami dla chłopców	2	

¹ Bursa –szytyna torebka służąca do przechowywania i zanoszenia Komunii Świętej (umieszczonej w patenie komunijnej i w korporale) do chorych przez kapłana, diakona lub szafarza. Bursa winna być zawieszona na szyi i podtrzymywana na piersi niosącego oraz widoczna dla przechodzących obok szafarza, by mogli oni oddać cześć niesionemu Ciału Pańskiemu. Niosący Komunię Świętą szafarz nie powinien rozmawiać w czasie drogi, ale trwać w modlitewnym skupieniu. Z. Zalewski, *Bursa*, EK, t. 2, Lublin 1985, kol. 1225-1226.

30.	Dywan duży, ofiara pani Olechowskiej	1	
31.	Dywan stary na ścianie	1	
32.	Dywanik czerwony strzyżony mały	1	
33.	Dywanik stary, czerwony	1	
34.	Kilimów ^k prostych szerokich	10	
35.	[Kilimów prostych] wąskich	5	
36.	Dywaniki czarne (całun)	1	
37.	Kołdra siwa	1	
	Kołderka czerwona	1	
38.	Nakrycie na tacki	1	
39.	Nakrycie na kłęcznik w zakrystii	1	
40	Poduszek różnych	6	

	Bielizna kościelna		
1.	Alb	4	
2.	Humerałów ^l	10	
3.	Komża proboszczowska	1	
4.	Dła usługi komż	12	
5.	Obrusów	20	
6.	Płócién pod obrusy	5	
7.	Pokrowców na ołtarze	5	
8.	Ręczników dużych	8	

^k Kilim – tkanina dekoracyjna, dwustronna, wykonywana wełnianym wątkiem na osnowie wełnianej lub lnianej, w splocie płóciennym techniką płochową lub grzebyczkową, na warsztatach pionowych lub poziomych. Wzór tkaniny tworzą gęsto zbijane i kryjące osnowę nitki wątku. Najprostszymi motywami dekoracyjnymi były pasy barwne lub wzory geometryczne oraz stylizowane ornamenty roślinne. Technika wykonywania kilimu jest jedną z najstarszych w tkactwie, znana w starożytnym Egipcie, Grecji, Azji. W Europie kilim upowszechnił się w średniowieczu. Na wyróżnienie zasługują kilimy ukraińskie i polskie, a wśród nich kilimy ludowe oraz kilimy artystyczne o geometrycznych wzorach. Projektowane były przez najwybitniejszych artystów polskich: Stanisława Wyspiańskiego, Wojciecha Jastrzębskiego, Kazimierza Witkiewicza. Zamysłem polskich artystów okresu międzywojennego było to, by kilimy stały się wizytówką odrodzonego państwa polskiego.

^l Humerał – biała husta nakładana na ramiona pod albę przez celebransa, dla przykrycia świeckiego ubrania wokół szyi. Stanowi część stroju liturgicznego. Obecnie humerał rzadziej jest stosowany, ze względu na krój szycia alb do sprawowania liturgii, które posiadają pod szyją stójkę.

9.	Korporałów różnych	28	
10.	Puryfikaterzy ^m różnych	34	
11.	Ręczników do <i>lavabo</i>	20	
12.	Ręczników do Chrztu św.	10	
13.	Palek ⁿ do kielicha	26	
14.	Firaneczek do obr. noszonych	3	
15.	[Firaneczka] na ambonę biała	1	
16.	Nakrycie białe na szafki	3	

	Książki kościelne		
1.	Mszalów uroczystych wesołych	2	
2.	[Mszalów] żałobnych	2	
3.	Rytuałów ^o	3	
4.	Mszalik ks. [Edwarda] Zajączkowskiego	1	
5.	Ewangeliczka stara	1	
6.	Książka zapowiedzi	1	
7.	Kancjonałów ^p	2	
8.	Książka Wielki Tydzień	1	
9.	Książeczka czerwcową, majową i różańcową	3	

^m Puryfikaterz – podłużny płócienny ręczniczek, złożony na trzy części, który służy do wycierania naczyń liturgicznych (kielicha mszalnego, pateny) obmytych wodą w czasie puryfikacji.

ⁿ Palka – kwadratowe nakrycie kielicha czasie Mszy Świętej. Wykonana ze sztywnego płótna, chroni kielich przed zanieczyszczeniami. Do sprawowania Mszy Świętej palkę umieszcza się na kielichu razem z korporałem i puryfikaterzem i nakrywa welonem. *Palka*, w: P. Krzyżewski, J. Zjawin, *Mały leksykon liturgii*, Poznań 2011, s. 11.

^o Rytuał – księga liturgiczna zawierająca modlitwy i przepisy odnoszące się do obrzędów Kościoła – sprawowania sakramentów i sakramentaliów przez kapłana, zatwierdzonych przez Stolicę Apostolską. Zawarte w nim są także objaśnienia dotyczące poszczególnych obrzędów, zwane rubrykami. Nazwa ta pochodzi od czerwonego koloru, którym te objaśnienia są pisane. Tekst podstawowy jest w kolorze czarnym. M. Maciukiewicz, *Rytuał*, EK, t.17, Lublin 2012, kol. 717-718.

^p Kancjonał (łac. canticum - monolog, pieśń; średniowieczne cantionale) – w XIV wieku zbiór popularnych pieśni religijnych lub śpiewów liturgicznych – kanty i kantyczek, z nutami lub bez. Nazwa z czasem zastąpiona przez bardziej spopularyzowaną: „kantyczki”. Kantyczkami nazywano także zbiory mszy jedno- i wielogłosowych, hymnów, pieśni z akompaniamentem organów, preludów organowych, obszernych wyjaśnień śpiewu figurowego i chorałowego. Z. Wit, *Kancjonał*, EK, t. 8, Lublin 2000, kol. 559-560.

	Archiwum parafialne		
1.	Książka synodalna ks. [Edwarda] Zajączkowskiego	1	
2.	Księgi metrykalne od roku 1917 do 1938 roku	20	
3.	Księgi <i>Status animarum</i> od roku 1920 do roku 1938	6	
4.	Księgi egzaminów [przedślubnych] od roku 1917 o roku 1938	5	
5.	Księga statystyczna kwartalna z 1928 roku	1	
6.	Księga pobierzmowanych z 1930 do 1938	1	
7.	Księga przyjętych na łono rz-kat. kościoła	2	
8.	Dziennik wysłanych papierów od roku 1917 do 1938	5	
9.	Raptularzów ^r od 1917 do 1938	2	
10.	Kronika kościoła kołkowskiego	1	
11.	Księgi wizyt dziekańskich rok 1923-1925	2	
12.	Księga kwesty kościelnej 1923r.	1	
13.	Księga dochodów i rozchodów 1920-1927	1	
14.	Księga ofiar (czarna oprawa)	1	
15.	Książka małżeństw uprawnionych z 1920 roku	1	
16.	Książka metryk chrzestnych, ślubnych i pogrzebowych, zaginionych	1	
17.	Książka stanu oświaty szkolnictwa par[afii] Kołki	1	
18.	Książka kazań i nauk od 1920 roku	1	
19.	Stara książka zapowiedzi	1	
20.	Teczka metryk protokolarnych	1	
21.	Teczka „skoroszyt” papierów cywilnych	2	
22.	Skoroszyt papierów Prześw[ietnej] Kurii Biskupiej	2	
23.	Skoroszyt indultów ^s	2	

^r Raptularz – księga do ręcznego (podręcznego) notowania wydarzeń, danych osobowych i czynności pastoralnych duchownych. Na ich podstawie sporządzano czystopisy do przechowywania w archiwach (np. księgi metrykalne, księgi protokołów).

^s Indult (łac. *indultum* zezwolenie, użyczenie łaski) – akt kompetentnego przełożonego kościelnego zwalniający od zachowania określonego obowiązku wyznaczonego przez prawo, wydany na czyjąś prośbę w formie reskryptu. W praktyce Kurii Rzymskiej indult oznacza upoważnienie udzielone biskupowi lub wyższemu przełożonemu zakonowi na dokonanie aktów zwalniających od obowiązku wyznaczonego przez prawo powszechne (kanoniczne). E. Wilemska, *Indult*, EK, t. 7, Lublin 1997, kol. 146.

24.	Teczka metryk otrzymanych przy ślubie	1	
25.	Teczka różnych papierów nie otrzymanych ofiar na kościół potrzebnych	1	
26.	Książki ofiar zbieranych	4	
27.	Miesięczniki diecezjalne od roku 1922 do 1937	15	
28.	Rubryceli'	17	
29.	Kwitariuszy starych	18	

	Pieczęcie kościelne		
1.	Pieczęć okrągła kauczukowa	1	
2.	Mosiężna okrągła	1	
3.	Ryczałtowa	1	
4.	Stempel „Parafia Kołki”	1	
5.	Poduszka na tusz	1	

Proboszcz parafii Kołki.

Kościół i inwentarz kościelny zdałem księdzu kanonikowi Konradowi Moszkowskiemu, dnia 11 VI 1937 r.

Ks. Antoni Skrzypkowski

Przyjąłem – ks. K[onrad] Moszkowski.

Protokół

Obliczenia ilości blachy cynkowej, użytej do pokrycia dachu kościelnego w Kołkach, pow. Łuckiego, w roku 1930

Działo się dnia 14 marca 1937 roku.

Obliczenia dokonali wspólnie Andrzej Michałowski z Rudni i Franciszek Rosianowski z Kołek. Wynik obliczenia następujący:

Kupiec miejscowy Pinchas Guz dostarczył blachy ocynkowanej dziesięciofuntowej do pokrycia dachu kościelnego według posiadanych przez niego pokwitowań:

Pudów	198	blach	794	sztuk
Wzięto na kredyt blach w Gminie Kołkowskiej – pudów	45	blach	180	sztuk
Ofiarowała firma „Silva-Nova” majątek Kulikowicze – pudów	30	blach	120	sztuk
Razem pudów	273	blach	1094	sztuk

Na pokrycie dachu głównego gmachu kościelnego użyto blachy – pudów	115	blach	462	sztuki
2 dachy werandy po bokach kościoła – pudów	31	blach	124	sztuki
Dach od frontu przy wieży – pudów	21	blach	87	sztuk
Do zakrystii – pudów	27	blach	110	sztuk
2 daszki koło zakrystii – pudów	14	blach	58	sztuk
Dach nad ołtarzem – pudów	16	blach	64	sztuki
Dach na wieży – pudów	17	blach	68	sztuk
Razem pudów	243	blach	973	sztuki

Ponieważ zakupiono 273 pudów blachy, które zawierały 1094 arkuszy dzieściofuntowych (po 4 arkusze w pudzie), a całych arkuszy na dachy okazało się 973, to różnica 121 arkuszy (30 pudów) użyta została na rynny i ścinki blachy, nieuniknione przy kryciu.

Na tem protokół obliczenia blachy na dachy zakończono.

Podpisy: (-) Andrzej Michałowski

(-) Franciszek Rosianowski.

Koszt budowy kościoła w Kolkach i sprawdzenie ze stanu likwidacji długów budowy kościoła.

Koszta budowy

Budowniczemu Sylwanowi Mielniczukowi zapłacono za budowę	zł.	21645.75
Materiał drzewny, żelazny i koszt rozmaitej dodatkowej roboty	zł.	8296.25
Blacha do krycia dachu:		
od pana Guza 198 pud po 23,5	4663.-	
30 pud od firmy „Silva-Nova”	705.-	
45 pud wziętej na kredyt w Gminie Kolkowskiej		6341.-
932.-		
Za krycie dachu wypłacono		1117.-
Razem	zł.	37400

Stan likwidacji długów:

Po śmierci w 1935 r. śp. Księdza [Edwarda] Zajączkowskiego wyłonił się chaos w rachunkach budowy kościoła, nie wiadomo było, za jaką cenę budowniczemu Sylwanowi Mielniczukowi umówił się pobudować gmach kościelny, żadnej umowy nie spisano, skutkiem czego on zawsze rościł pretensję do należności, rzekomo całkowicie nieuregulowanej, napastując śp. ks. [Edwarda] Zajączkowskiego, a po

nim nowego proboszcza. Nadto na poczet należności za budowę, nabrał w czasie prowadzenia robót żywności dla swych robotników u p. [Feliksy] Smażyłowej, w sklepach towarów i wziął maszynę do szycia u Trusiewicza.

Pinchas Guz rościł pretensję do należności kilkuset złotych za blachę ocynkowaną, [Motel] Aptekar za krycie dachu kościelnego, Gmina Kołkowska za blachę wziętą na kredyt i wiele innych długów wyłoniło się, mianowicie:

1) Smażyłowa Feliksa (ze skrytem)	zł.	1024.55
2) Sojbelowa w Kołkach	zł.	351
3) Trusiewicz w Obórkach	zł.	60
4) Mielniczuk Andrzej za robotę	zł.	190
5) Pinchas Guz za blachę	zł.	470
6) Motel Aptekar w Kołkach	zł.	324
7) Zarząd Gminy w Kołkach (b[ez] odset[ek])	zł.	776
8) Powsz[eczny] Z[akład] U[ubezpieczeń] Wz[ajemnych] w Łucku zal[iczka] skł.	zł.	300
9) Fundusz odbudowy za budulec	zł.	700
Razem	zł.	4195.55

Na posiedzeniu Komitetu Budowy Kościoła w dniu 15 marca 1936 r. z udziałem budowniczego [Andrzeja] Mielniczuka wyjaśniło się, że po uwzględnieniu żądanych podwyżek, budowniczy [Andrzej] Mielniczuk zgodził się zbudować i oszalować gmach kościelny za 21000 złotych natomiast otrzymał w różnym czasie od 1927 do 1935-36 roku i pokwitował sumę 21645.75 złotych. Oprócz tego w czasie budowy, na poczet należnej mu sumy za budowę, brał na kredyt żywność dla swoich robotników u [Feliksy] Smażyłowej, towary ubraniowe u Sojbelowej i żelazne i [Motela] Aptekara oraz maszynę do szycia za 300 złotych u Trusiewicza za porękę ks. [Edwarda] Zajączkowskiego, za którą wypłacono 240 złotych i pozostał jeszcze dług 60 złotych. Należności te stanowią osobiste długi [Andrzeja] Mielniczuka, oparte na jego zobowiązaniach i kwitach, ponieważ on całkowitą swoją należność za budowę wybrał z nadwyżką, to Komitet nie ma z czego pokryć pretensje [Feliksy] Smażyłowej i Sojbelowej, dług na ich rzecz należy uznać za zlikwidowany.

Motelowi Aptekarowi wypłacono 150 złotych, reszty należności on zrzekł się, wskutek dług na jego rzecz został całkowicie zlikwidowany, nic mu się nie należy.

Pinchas Guz miał pretensję do należności z tego powodu, iż mniemał, że blachy dostarczył 218 pudów, a tymczasem dostarczył tylko 198i na tyleż ma pokwitowania, to jest o 20 pudów mniej po cenie 23,5 złotych. Za jeden pud, w rezultacie on przebrał 277 zł. 20 gr., gdyż otrzymał razem 4941.95 złotych, a blachy dostarczył na 4664.75 złotych. Napisano do niego o zwrot nadwyżki. Dług ten również należy uważać za zlikwidowany.

Andrzej Mielniczuk wykonywał szalowanie na poczet należności budowniczemu Mielniczukowi, skoro on otrzymał swoją należność to Andrzej Mielniczuk winien zwrócić się po swą należność do budowniczego. Dług ten również należy uważać za zlikwidowany.

Dzięki ofiarowaniu przez p. Iwanowską ziemi pod ulicę 11 listopada w Kołkach i przychylnemu stanowisku wójta p. Amrogowicza, dług na rzecz Zarządu Gminnego w Kołkach w sumie 776 złotych za wziętą na kredyt blachę do krycia kościoła został całkowicie umorzony z odsetkami, co zostało potwierdzone pismem z dnia 10 maja 1937 r. za Nr.24/37.

Zaległe składki ogniowe w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych w sumie około 300 złotych, na mocy przepisów ulgach, likwidują się stopniowo drogą płacenia składek ogniowych bieżących, stosownie do tego zostały zapłacone składki:

W roku 1935	zł. 65.65	
29 X 1936 roku	zł 50.00	
6 XI 1936 roku	zł 40.75	Razem złotych 156.60

Dług na rzecz funduszu odbudowy, powstały za otrzymany materiał budulcowy, spodziewać się należy, iż będzie zlikwidowany na mocy przepisów, wydanych w tym przedmiocie.

Kołki 24/V 37 r.

Ksiądz Antoni Skrzypkowski

REFERENCES / BIBLIOGRAFIA

- Ks. Antoni Skrzypkowski, w: M. Dębowska, L. Popek, *Duchowieństwo diecezji łuckiej. Ofiary wojny i represji okupantów 1939-1945*, Lublin 2010, s. 136.
- Cichoń Krzysztof, *Portatył*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 16, Lublin 2012, kol. 7-10.
- Dębowska Maria, *Walczykiiewicz Stefan*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 20, Lublin 2014, kol. 154.
- Dzwonkowski Roman SAC, *Losy duchowieństwa katolickiego w ZSSR 1917-1939. Martyrologium*, Lublin 1998.
- Konieczny Mariusz, *Rubrycel*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 17, Lublin 2012, kol. 513-514.
- Maciukiewicz Maciej, *Rytuał*, w: *Encyklopedia katolicka*, t.17, Lublin 2012, kol. 717-718.
- Mąkinia Franciszek, Pisarszak Marian, *Baldachim*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 1, Lublin 1985, kol. 1275-1276.
- Nadolski Bogusław, *Kadzielnica, trybularz*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 8, Lublin 2000, kol. 319.
- Palka, w: P. Krzyżewski, J. Zjawin, *Mały leksykon liturgii*, Poznań 2011, s. 11.
- Syczewski Tadeusz, *Katafalk*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 8, Lublin 2000, kol. 976.
- Wilemska Elżbieta, *Indult*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 7, Lublin 1997, kol. 146.
- Wit Zbigniew, *Kancjonał*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 8, Lublin 2000, kol. 559-560.
- Zalewski Zbigniew, *Bursa*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 2, Lublin 1985, kol. 1225-1226

**ПАРАФІЯ УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ МАРІЇ
В КОЛКАХ, ЛУЦЬКОЇ ДІЦЕЗІЇ, НА ПІДСТАВІ
ІНВЕНТАРЯ ВІД 11 ЧЕРВНЯ 1937 РОКУ**

Резюме

Парафіяльний храм Успіння Пресвятої Диви Марії в Колках на Волині було збудовано в другій половині XVII століття. Його фундатором був Самуїл Казимир Лещинський, придворний чиновник. Бойові дії під час Першої світової війни призвели до спалення храму. Відбудував його в 1929+1930 рр. колківський настоятель, о. Едвард Зайончковський, а освятив – луцький суфраган, єпископ Стефан Вальчикевич, у липні 1930 року. В 1937 році, згідно з рішенням луцького ординарія, єпископа Адольфа Шельонжека, відбулася зміна настоятеля парафії в Колках. З цього приводу тогочасний настоятель, о. Антоні Скшипковський, уклав 24 травня 1937 року протокол здачі-прийняття колківської парафії, а також два окремі протоколи, перший з яких стосувався обрахунків кількості цинкової бляхи, використаної для перекриття даху під час будівництва нового костела, другий же містив точний фінансовий звіт, в якому вияснилися всі претензії виконавців будівельних робіт до інвестора, в ролі якого виступав настоятель, о. Едвард Зайончковський. До вищевказаних документів було долучено також два інвентаря – парафіяльного храму і будинку плебанії – які 11 червня 1937 року були передані настоятелем своєму наступникові, о. Конрадові Мошковському, що виконував своє пастирське служіння в Колках вже як останній настоятель цієї парафії.

Ключові слова: волость; Колки; Луцька єпархія, інвентар; Волинська; Друга Республіка Польща

Переклад Вячеслава Кришталя

**THE PARISH OF THE ASSUMPTION OF THE BLESSED
VIRGIN MARY IN KOŁKI IN THE DIOCESE OF LUTSK
BASED ON THE INVENTORY OF 11 JUNE 1937**

Summary

The parish church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in Kołki in Volhynia dates back to the second half of the 17th century. It was founded by Samuel Kazimierz Leszczyński, a court official. The church was burnt during the First World War and rebuilt in the years 1929-1930 by the parish priest of Kołki, Rev. Edward Zajączkowski, and then consecrated in July 1930 by the suffragan of Lutsk, Bishop Stefan Walczykiewicz. In 1937, the parish priest in the Kołki parish, Rev. Antoni Skrzypkowski, was dismissed by the decision of the bishop of Lutsk, Adolf Szelązek. The outgoing parish priest prepared, on 24 May 21937, the protocol of delivery and acceptance of the Kołki parish and two additional protocols: the one concerned the calculation of the quantity of zined sheets used to cover the church roof during the construction of the new church, and the other contained detailed financial statements that explained the claims of the contractors of the construction works towards the investor, the then parish priest – Rev. Edward Zajączkowski. Additionally, two inventories, concerning the parish church and the presbytery, were attached to the protocols mentioned above. On 11 June 1937, the documents were given to Rev. Skrzypkowski's successor – Rev. Konrad Moszkowski, who was the last parish priest in the Kołki parish.

Keywords: parish; Kolki; Lutsk diocese, inventory; Volyn; Second Republic of Poland

Translated by Aneta Kiper